

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Dato: 06.04.2020

Vår ref: 19/03219-3

Deres ref: 19/544

Høringsnotat - engangsløsning for utlendinger med lang oppholdstid i Norge

Kirkerådet viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 24.02.2020, og vil i det følgende kommentere kort departementets forslag.

Kirkerådet er glad for at regjeringsplattformens formulering av 17. januar 2019 nå blir fulgt opp:

«Regjeringen vil [...] legge til rette for en engangsløsning for eldre ureturnerbare asylsøkere som har bodd lengre enn 16 år i Norge. Løsningen rammes inn slik at den ikke skaper presedens, og vil ikke gjelde straffedømte.» (s. 26 i Granavoldenplattformen)

Kirkerådet har, blant annet gjennom kirkens ulike diakonale arbeidere, merket seg at denne gruppen mennesker ofte ikke blir anerkjent hverken som reell gruppe eller som mennesker i en særlig utsatt situasjon. Det er derfor fint å se at regjeringen gjennom formuleringen av fra regjeringsplattformen og forslaget til engangsløsning anerkjenner at det finnes mennesker i vårt samfunn som faller utenom de ordinære «inndelingene». Vi ser også at forslaget i sin omtale av gruppen også peker på hvor uensartet gruppen er og hvor upresis betegnelsen «ureturnerbar» er.

Kirkerådet vil i det følgende kommentere noen av forslagets ulike deler:

1. Bakgrunnen for forslaget er at «[d]et skal gis oppholdstillatelse etter lovens §38 til en utlending som tidligere har søkt beskyttelse (asyl) etter lovens §28 ...» (s. 8). For Kirkerådet er det viktig å vektlegge utgangspunktet i §38 om at det gis oppholdstillatelse dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket (opphold på humanitært grunnlag). Det er gledelig at tolkningen av regjeringsplattformens ordlyd om «eldre» forstås såpass liberalt.

Samtidig bør §38 om «særlige menneskelige hensyn» gjelde flere aldergrupper. Kirkerådet mener prinsipielt at alle personer som har en like lang oppholdstid i Norge, uavhengig av om samlet alder og oppholdstid er lavere enn 65 år, bør omfattes av løsningen. Mennesker som etter så lang tid i landet ennå ikke har kunnet returnere til eget opprinnelsesland bør bidra til samfunnet gjennom arbeid både for sin egen del og for samfunnets del. Dette gjelder ikke minst de som er yngre enn de yngste som er inkludert i dette forslaget (55 år). Reelt sett er gruppen liten – uten av dette er et argument i seg selv – og alle har de samme erfaringer med en uavklart livssituasjon. Derfor bør engangsløsningen fokusere på kriteriet om 16 års opphold i Norge uavhengig av alder. Da ser vi bort fra at det kan argumenteres for at opphold i landet på minst 16 år i seg selv er høyt. Kirkerådet mener asylsøkere som har fått endelig avslag – etter en rettsikker og troverdig behandling – skal returnere til

opprinnelseslandet. Men dersom asylsøkeren ikke har kunnet returnere etter 16 år må vi, av hensyn til personens beste og ønsket om at vedkommende kan bidra til samfunnet, erkjenne at den beste løsningen er å gi vedkommende opphold i Norge.

2. Kirkerådet er glad for at denne gruppen mennesker nå blir omfattet av en slik engangsløsning. Kirkerådet mener samtidig det er viktig å finne gode løsninger for denne gruppen mennesker - de som i fremtiden vil komme inn under samme kategori som «ureturnerbare» - også i fremtiden. Denne engangsløsningen er som sagt et godt første steg i riktig retning.
3. Kirkerådet ønsker et unntak fra kravet om at «utlendingen ikke er straffedømt mv. etter lovens §59 ...» (s. 4). Kirkerådet er godt kjent med at mange av de såkalte «ureturnerbare asylsøkerne» har blitt straffedømt for «ulovlig arbeid». Bakgrunnen for slik straff kan være et tvingende behov de har hatt for å overleve. Dette kan ikke slå negativt tilbake på dem når deres søknad blir behandlet. Spørsmålet om tidligere straff må etter Kirkerådet syn være forholdsmessig og etter en grundig individuell vurdering (se vårt «Hørings svar fra Kirkerådet for Den norske kirke - endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften - innstramninger i Utvisningsregelverket» av 15.08.2019).
4. Kirkerådet ønsker at det eksplisitt blir gitt uttrykk for at de omfattet av ordningen har rett til fornyelse av oppholdet. Da blir deres opphold mindre sårbart i møte med endrede instruksjoner i UDI. Å gå tilbake til «status» som irregulær migrant igjen etter noen år vil være svært belastende for menneskene det er snakk om.

Kirkerådet ser det som gledelig at denne gruppen mennesker – med deres store og krevende utfordringer - blir løftet frem gjennom forslaget. Samtidig ser vi at forslaget har sine begrensninger som det bør arbeides videre med. Kirkerådet ser derfor frem til at regjeringen følger opp forslaget på måter som kan bidra til at et utsatt gruppe mennesker blir ivaretatt på en ansvarlig og rettskaffen måte.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør, Kirkerådet

Steinar Ims
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd, Berit Hagen Agøy
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd, Ingrid Vad Nilsen

Postboks 799
Sentrum
Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO
0106 OSLO

KR - Seksjon for økumenikk og dialog, Einar
Tjelle

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO

Mottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet,
Synøve Eriksen Skedsmo

Postboks 8005 Dep

0030 OSLO